

مروری بر توسعه روابط ایران و جمهوری آذربایجان

روند توسعه روابط ایران و جمهوری آذربایجان همانند سال های گذشته ادامه دارد و سفر حسن روحانی رئیس جمهوری اسلامی ایران به باکو در ابتدای سال جدید، نوید بخش شکوفایی در روابط دو کشور همسایه است.

به گزارش آران نیوز، رئیس جمهوری اسلامی ایران که روز سه شنبه عازم عشق آباد پایتخت ترکمنستان شد تا فصل نوینی را در روابط ایران و ترکمنستان بویژه در حوزه اقتصادی بگشاید، فردا چهارشنبه نیز به کشور جمهوری آذربایجان سفر خواهد کرد. روحانی در این سفر علاوه بر دیدار با همتای خود و دیگر مقامات بلند پایه جمهوری آذربایجان، در مراسم افتتاح کارخانه خودرو سازی ایران و آذربایجان و پروژه ریلی آستارا و مرکز برق شرکت خواهد کرد.

روسای جمهوری ایران و آذربایجان در چهار سال اخیر 10 بار با یکدیگر دیدار کرده اند و دیدار فردا، یازدهمین ملاقات بین سران دو کشور است. ایرنا در این گزارش مروری بر روابط ایران و جمهوری آذربایجان در سال 1396 و در سه بخش سیاسی، اقتصادی و فرهنگی کرده است. *روابط سیاسی ایران و جمهوری آذربایجان در سال 1396

روند توسعه روابط ایران و جمهوری آذربایجان، در سال 1396 همانند چند سال گذشته ادامه یافت و دو کشور علاوه بر همکاری های دو جانبه در قالب تعاملات منطقه ای نیز گام های موثری برداشتند.

روسای جمهوری دو کشور در سال گذشته دو بار با یکدیگر دیدار کردند و دستاوردهای باکو و تهران در راستای تقویت روابط در حوزه های مختلف بر مبنای عزم راسخ مسئولان جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان میسر شد.

نخستین دیدار روسای جمهوری ایران و آذربایجان در سال 1396 میلادی در حاشیه اجلاس سران کشورهای عضو سازمان همکاری اسلامی در قزاقستان صورت گرفت و حسن روحانی در این دیدار بر گسترش روابط و تعاملات در عرصه های اقتصادی، علمی، فناوری، تحقیقاتی و تجاری دو کشور تاکید کرد.

الهام علی اف نیز در این دیدار با اشاره به اینکه روابط دو کشور در حال حاضر در بالاترین سطح است، گفت: 9 دیدار روسای جمهوری دو کشور طی چهار سال گذشته، تاثیر مثبتی بر روابط تهران - باکو داشته و باکو علاقمند به ارتقای سطح روابط و تعاملات با ایران در عرصه های مختلف اقتصادی، سرمایه گذاری متقابل و تجارت است.

دومین دیدار روسای جمهوری دو کشور آبان ماه سال 96 و در جریان سفر الهام علی به تهران برای شرکت در اجلاس سه جانبه روسای جمهوری ایران، روسیه و جمهوری آذربایجان انجام شد.

رئیس جمهوری ایران در دیدار با همتای آذربایجانی خود در تهران، گفت: امروز علاوه بر روابط دو جانبه تهران - باکو مناسبات سه جانبه ایران، روسیه و آذربایجان نیز مورد توجه و اهتمام مسئولان سه کشور قرار دارد و تهران و باکو الگوی روابط چند جانبه و منطقه ای شده اند.

رایزنی های ایران و جمهوری آذربایجان در راستای توسعه هر چه بیشتر روابط و همکاری های همه جانبه در سفرهای متقابل بعدی مسئولان دو کشور ادامه داشت.

- ظرفیت سال گذشته سه بار به باکو سفر کرد

سه سفر محمد جواد ظریف وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران به باکو از لحاظ بررسی چشم انداز روابط دو جانبه باکو تهران و نیز همکاری های ایران و جمهوری آذربایجان در قالب تعاملات منطقه ای موثر بوده است.

اولین سفر وزیر امور خارجه کشورمان به باکو در سال گذشته با هدف شرکت در هفتمین اجلاس بین المللی قلب آسیا با حضور مقامات 40 کشور و سازمان بین المللی صورت گرفت.

ظریف دومین بار برای شرکت در نشست سه جانبه وزیران امور خارجه جمهوری اسلامی ایران، جمهوری آذربایجان و ترکیه در آذر ماه و برای سومین بار دیدار چهارجانبه وزیران امور خارجه ایران، جمهوری آذربایجان، ترکیه و گرجستان در اسفند ماه به باکو سفر کرد.

در این نشست ها طیف وسیعی از موضوعات و همکاری های ممکن در زمینه های مختلف اقتصادی از جمله ترانزیت، حمل و نقل، انرژی، گمرک و دیگر مسائل مورد علاقه طرفین در حوزه های فنی، تجاری و همچنین مسائل مرتبط با همکاری های سیاسی و منطقه ای بویژه راه های کمک به صلح و ثبات هرچه بیشتر در منطقه، مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت.

- سفر واعظی به باکو

سفر محمود واعظی رئیس دفتر رئیس جمهوری به باکو و دیدار با الهام علی اف رییس جمهوری آذربایجان در آذر ماه سال 1396، شاهد دیگری بر عزم دو کشور به توسعه روابط و همکاری های همه جانبه بود.

- سفر متقابل وزیران دفاع دو کشور

جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان در سال گذشته همکاری در حوزه های امنیتی و دفاعی را در کانون توجه قرار دادند.

ذاکر حسن اف وزیر دفاع جمهوری آذربایجان فروردین سال گذشته در سفر به تهران بر همکاری های نظامی دوجانبه و امنیت منطقه ای تاکید کرد.

در پی این سفر نخستین کمیسیون همکاری های مشترک دفاعی ایران و جمهوری آذربایجان، در آبان ماه با هدف ایجاد و تحکیم همکاری های مشترک و ارتقاء هر چه بیشتر مناسبات دفاعی و نظامی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان برگزار شد.

سرتیپ امیر حاتمی وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح کشورمان نیز در اسفند ماه سال 1396 در سفر به جمهوری آذربایجان با اشاره به ضرورت تامین امنیت منطقه ای، بر مبارزه مشترک با تروریسم و افراطی گری تاکید کرد.

*** مروری بر روابط اقتصادی تهران و باکو

حجم گردش تجاری ایران و جمهوری آذربایجان، در سال گذشته، 16 درصد افزایش یافت و حجم کل سرمایه گذاری ایران در اقتصاد جمهوری آذربایجان به 3.1 میلیارد دلار رسید. بر اساس اراده سیاسی سران ایران و جمهوری آذربایجان، روابط دو کشور در چهار سال گذشته وارد مرحله جدید شده و در این مدت روسای جمهوری دو کشور 10 مرتبه با یکدیگر دیدار کرده اند و بیش از 100 سفر متقابل میان مقامات دو کشور انجام گرفته است.

ایران و جمهوری آذربایجان تا به حال بیش از 150 سند همکاری امضا کرده اند که در میان آنها 40 سند مربوط به چهار سال اخیر است.

در سال گذشته همکاری های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان بیشتر در قالب طرح های مشترک و در حوزه های مختلف ادامه داشت و دو کشور در نشست ها و مذاکرات دو جانبه و منطقه ای استفاده از ظرفیت های اقتصادی جدید را بررسی کردند.

یکی از اهداف عمده ایران و جمهوری آذربایجان بعنوان دو کشور همسایه نفت خیز پایان دادن به اقتصاد تک محصولی و درآمد های نفتی از طریق استفاده از ظرفیت های موجود

در حوزه های اقتصادی غیرنفتی است.

- تکمیل دالان حمل و نقل شمال - جنوب

تکمیل دالان حمل و نقل شمال جنوب از طرح های مشترک غیر نفتی ایران و جمهوری آذربایجان است.

در قالب این طرح تاکنون خط ریلی جدید 8.3 کیلومتری در خاک جمهوری آذربایجان تا مرز جمهوری اسلامی ایران، خط ریلی جدید 1.4 کیلومتری در خاک ایران و نیز پل ریلی بر روی رودخانه آستاراچای در مرز مشترک دو کشور احداث شده و نخستین قطار آزمایشی در سال گذشته میان دو کشور به حرکت درآمد.

احداث خط ریلی رشت - آستارا با مشارکت دو کشور، راه اندازی قطار مسافری آستارا مسکو و بالعکس از پروژه های مربوط به دالان شمال - جنوب است.

- طرح دالان جنوب - غرب

طرح راه اندازی دالان حمل و نقل جنوب غرب، از اقدامات مهم در راستای استفاده از ظرفیت های ترانزیتی منطقه در سال گذشته بود.

این طرح شامل انتقال محموله ها از هند و کشورهای جنوب شرقی آسیا به اروپا از طریق خاک ایران، جمهوری آذربایجان، گرجستان، اوکراین و لهستان است و در سال گذشته چند نشست با حضور مسئولان راه آهن این کشورها برگزار شد.

راه اندازی این دالان حمل و نقل در دیدار چهار جانبه وزیران امور خارجه ایران، جمهوری آذربایجان، گرجستان و ترکیه در اسفند ماه سال گذشته در باکو مورد بررسی قرار گرفت.

- کارخانه خودروسازی

احداث کارخانه خودروسازی در کوی صنعتی شهرک نفتچالا در 168 کیلومتری جنوب باکو، از طرح مشترک میان ایران و جمهوری آذربایجان است.

ظرفیت تولید کارخانه خودروسازی 'آذرماش' ایران خودرو 10 هزار خودروی سواری شامل مدل های مختلف است و شرکت ایران خودرو در این واحد تولیدی 25 درصد سهم دارد.

در این کارخانه که در آن فناوری های مدرن، تجهیزات و ماشین آلات پیشرفته به کار گرفته می شود، خودروهای سواری مدل 'رانا'، 'سمنند'، 'دنا'، 'پژو 206 و 207'، 'رنو پیکاپ' و 'رنو تندر' تولید می شود.

این کارخانه مشترک در جریان سفر رسمی قریب الوقوع حسن روحانی رییس جمهوری ایران به جمهوری آذربایجان افتتاح می شود.

- نشست کمیسیون مشترک اقتصادی در تهران

برگزاری دوازدهمین اجلاس کمیسیون مشترک همکاری های اقتصادی ایران و آذربایجان 22 اسفند ماه در تهران از دیگر رویدادهای مهم میان دو کشور بود.

در این اجلاس که مقدمات سفر رسمی قریب الوقوع رییس جمهوری کشورمان به جمهوری آذربایجان بررسی شد، هشت سند همکاری میان دو کشور شامل حوزه های نفت و گاز، راه آهن، صنعت و بهداشت به امضا رسید.

- سفر مقامات اقتصادی ایران به جمهوری آذربایجان

سال گذشته شاهد سفر مسعود کرباسیان وزیر امور اقتصادی و دارایی کشورمان، همچنین محمد جواد آذری جهرمی وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات جمهوری اسلامی ایران، به جمهوری آذربایجان بودیم.

سفر هیات های اقتصادی از راه آهن جمهوری اسلامی ایران و شرکت بخش دولتی و خصوصی ایران در نمایشگاه های صنعت، ساختمان و تلکام باکو در سال گذشته گویای روابط عمیق بین دو کشور است.

**روابط فرهنگی ایران و جمهوری آذربایجان

روابط فرهنگی جمهوری آذربایجان و ایران در سال گذشته با برنامه های متنوع فرهنگی و ورزشی همراه بوده است.

حضور شایسته ورزشکاران کشورمان در چهارمین دوره بازی های همبستگی کشورهای اسلامی در باکو و برگزاری برنامه های مختلف با هدف معرفی فرهنگ و هنر دیرینه ایران در حاشیه این بازی ها در پایتخت جمهوری آذربایجان، هفته فرهنگی جمهوری آذربایجان در ایران، شرکت ناوگان نیروی دریایی جمهوری اسلامی ایران در مسابقات بین المللی 'جام دریا' با حضور کشورهای حاشیه خزر، دیدار وزیران فرهنگ ایران و جمهوری آذربایجان و نیز سفرهای متقابل مقامات فرهنگی از جمله رویدادهای مهم سال گذشته در روابط تهران باکو به شمار می رود.

جمهوری آذربایجان در اردیبهشت ماه سال گذشته میزبان چهارمین دوره بازی های همبستگی کشورهای اسلامی شده و این بازی ها به مدت ده روز با حضور نمایندگان ۵۴ کشور در 22 رشته ورزشی برگزار شد.

کاروان ایران با ترکیب 280 نفر (127 ورزشکار مرد و 31 ورزشکار زن) در 20 رشته در این بازی های حضور یافت و با کسب 98 مدال شامل 39 طلا، 26 نقره و 33 برنز و ایستادن در رده سوم پس از جمهوری آذربایجان و ترکیه به کار خود پایان داد.

چهارمین دوره بازی های همبستگی اسلامی با برگزاری روزهای فرهنگی کشورهای حاضر از جمله ایران در باکو همراه بود که در قالب آن ساکنان و مهمانان پایتخت جمهوری آذربایجان فرصت آشنایی نزدیک با فرهنگ و هنر غنی ایرانی را داشتند.

درغرفه های برپا شده از سوی رایزنی فرهنگی سفارت جمهوری اسلامی ایران در فضای باز میدین مرکزی شهر باکو محصولات صنایع دستی، آثار هنری و فرهنگی هنرمندان ایرانی به نمایش گذاشته شد.

همچنین در برنهای نصب شده بر روی بیلبردهای بزرگ در این اماکن دستاوردهای جمهوری اسلامی ایران در حوزه های مختلف از جمله ورزشی و نیز اماکن تاریخی و دیدنی به نمایش در آمده است.

سال گذشته همچنین یکی از رویداد های مهم در روابط فرهنگی دو کشور برگزاری هفته فرهنگی جمهوری آذربایجان در تیر ماه در ایران بوده است.

ابوالفضل قارایف وزیر فرهنگ و گردشگری جمهوری آذربایجان برگزاری هفته فرهنگی جمهوری آذربایجان در ایران را نشانه روابط سطح بالا دانست و گفت: سطح روابط فرهنگی دو کشور بیانگر ظرفیت روابط در سایر حوزه هاست.

همچنین در دیدار وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و وزیر فرهنگ و گردشگری جمهوری آذربایجان اعلام شد پس از انقلاب اسلامی ایران، بیش از 30 سند همکاری در حوزه روابط فرهنگی بین دو دولت به امضا رسیده است.

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در باره نتایج این دیدار گفت که توافقات همکاری در حوزه های هنری سینما، تئاتر، هنرهای تجسمی، نشر، برگزاری نمایشگاه های مشترک فرهنگی و هنری، تبادل نسخ خطی و همکاری های کتابخانه های ملی حاصل شد.

مذاکرات و توافقات حاصله در سفر وزیر فرهنگ و گردشگری جمهوری آذربایجان به ایران برای آینده روابط فرهنگی دو کشور ثمر بخش بوده و بر این مبنا باکو پایتخت جمهوری آذربایجان اسفند ماه سال گذشته میزبان روزهای فیلم ایران شد.

با توجه به نقش مهم رسانه ها در تقویت روابط مردمی کشورها، در سال گذشته با مساعدت سفارت ایران در باکو چند گروه متشکل از نمایندگان رسانه های پیشگام جمهوری آذربایجان سفر های به جمهوری اسلامی ایران با هدف آشنایی هر چه نزدیک با وقایع و ظرفیت های کشورمان انجام گرفته است.

همچنین سفر تیر ماه حسین انتظامی معاون مطبوعاتی و اطلاع رسانی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی ایران و هیات همراه به جمهوری آذربایجان از نظر بررسی همکاری های رسانه ای دو کشور مهم بوده است.

گفتنی است بر اساس توافقات حاصله میان دو کشور در حوزه رسانه ای در حال حاضر دفاتر ایرنا و صدا و سیما در ایران در جمهوری آذربایجان و نیز خبرگزاری رسمی آذرتاج و نیز نماینده خبرگزاری 'آپا' جمهوری آذربایجان در تهران فعال هستند.

تقویت مناسبات فرهنگی میان جمهوری آذربایجان و ایران همچنین به گسترش ارتباط مردمی و افزایش سفرهای گردشگری متقابل میان دو کشور تحریک بخشیده بطوریکه شهروندان جمهوری آذربایجان بدون ویزا به ایران سفر می کنند.

دولت جمهوری آذربایجان نیز به تازگی تسهیلات ویزای برای شهروندان ایرانی به کار گرفت و بر اساس آن اتباع جمهوری اسلامی از 24 استفند ماه گذشته برای سفر به جمهوری آذربایجان ویزا را می توانند در حین ورود به این کشور از فرودگاه های بین المللی آن دریافت کنند .
گزارش از : تلمان زمان اف